

Cíhlo 8.
25. februara.

Bounhai Bóh!

Lětník 16.
1906.

Sy-li spěval,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěvaš,
Swěrnje dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pôda,
Wokrew će!

F.

Serbske njedželiske īpjenia.

Wudawa šo kózdu šobotu w Smolerjež knihicjischčeřni w Budyschinje a je tam sa schtvrťstěnnu pschedplatu 40 np. doſtac̄.

Eſtomihi,

Jeremias 8, 4—9.

Lud šo sabludži.

„Lud šo sabludži“, to je Jeremiaszowa skóržba. Jak bě Jeremiasz džecžo, bě s kralom Manaže. „Tón pschela jara wjele njewinowateje krwě, hacž Jerusalem tam a ksem volne bu“ (2. kn. wot kralow 21, 16). W tamnych dnjach w Jerusalemie mordowanje njesasta. Niz jenož profetojo, kaž Jeremiasz, tež kralojo psches mordowanje padachu. Nutška bě njejednota a pschekora, wonka běchu njepscheczeljo kolo woſkolo. Tedyh lud po druhim šo na hubjenn, roſbiti Israeł walesche! A k wſhemu temu, ſhtož běſche najhórsche, pschistupi wotpad wot Božich kaſnjow a bjesbóžnosć w Israelu! W tuthm žalostnym čaſku, krótko předy hacž kóz pschińdže, předy hocž bu lud do Babylonskeho jaſtwa wotwiedzeny (w l. 586), dýrbjesche Jeremiasz s profetu bycž. O tón snajesche ſwój lud. Wón wjedžesche: „Lud šo sabludži.“

Nětko ſu šo runje 100 lét minyłe — my jenož ſe ſtyſknoscžu na tamny žalostny čaſ ſpominamy — dha běſche w naschim ludu tež tak: „Lud šo sabludži“. Lud nočžyſche ničo wjedžicž wo ſwojim kralu a wo ſwojim Bóh. Kucze ſo wſchitko pschecžiſny. Pschińdže jaſtwo pod Napoleonem. Ach, kaž ſu naschi wózjojo pod tuthm pschahom žalosečili a kaž ſu wodýchnyli, jako Bóh jím ſažo po 6 czeſkikh dolhich lětach ſwobodu dari!

Hacž ludžo to pshezo hiſhče njewjedža, ſo je ſtraſhne, „ſo ſabludžicž?“ Hacž w tuthy dnjach někotryžkuliž duchowny tež njedýrbi žaloſcžicž kaž Jeremiasz: „Da kym žalostinje roſrudzeny nad ſkaženjom ſwojeho luda; ja kym čorny a naſtróžany“ (Jes. 8, 21), abo kaž druhí Boži muž: „Da ſo podarmo prózuju a pschiložuju ſwoju móz podarmo a njewuſchnje?“ (Jes. 49, 4). Njeje to, „ſo ſabludžicž,“ hdyz hakle w ſmijertnej hodžinje pytniesch, ſo drje ſo tudy we wſchitkim ſwětnym wuſtejisch, ſo ſe ſkotom a ſ pjenjesami wubjernje wobkhadžecž wěſch, ale ſo w tamnym ſwěcze, we wěčnej domiſnje ſam ſebi tak zuſy přjódź pschińdžesch? Njeje to, „ſo ſabludžicž“ — hdyz ſo pshezo ſažo wot bludniczkow ſ pueža přež wabicz dawaſch, dokelž po ſwojich lóſchtach kholžiſch a do blóta a haňby ſapadujesch? A někotryžkuliž „ſo ſabludži,“ hdyz wodnjo a wjecžor ſe ſwojimi myſklemi a staroſczemi žodyn wotpocžink naſakacž njemóže, hdyz ſo ežwiluje, ſo pschecžiſhcžecž a ke kóznej pschińcž, ale na to njemyſli, ſo jenož w roſrěčzowanju ſ Bohom, w modlitwje, k wotpocžinfej pschińdže.

Ale hdyz něchtó nětko widži, kaž je ſo ſabludžit, je dha mózno, ſo dženža tež hiſhče tak dže, kaž w čaſku Jeremiasza, kiz dýrbjesche ſkoricž: „Czeho dla wotwobrocža ſo tón lud a Jerusalem je pshezo wotwobrocžene? Czeho dla nočzedža ſo wróćicž? Šsu woprawdze ptacžki mudriſche dyžli ežlowjekojo? „Bacžon pod njebjeſhami wě ſwój poſtajený čaſ; tujawka, žeraw a laſtojza woſmu ſwój čaſ na ſedžbu, hdyz dýrbja ſažo pschińcž; ale mój lud nočze prawo teho Knjesa wjedžicž.“ —

„Hlaj, my džemj horje do Jerusalema“, tak praji tón
Knjes w dženžniškim sczenju (Luk. 18, 31). Schtóz tutón
pucz hóbu dže, tón „bo njesabkudzi“, tón na prawy pucz
pschiádze. A schtóz hóbu dže hacz k jeho kschízej a schtóz
wostanje tam pod kschízem hacz k swojemu kónzej, tón tež
wottylkneny kónz žiwjenja namača a hnadne myto dostanje.
Težo dla:

Mój Jésu, spožč, so w tutym czožu
Ja na twój kschíz rad spominam.

R.

Kražnosć luboscze.

(1. Kor. 13.)

Hlób (W. miš. harfa, čzo. 138): Mój Jésuš kral je milosćiw —.

Njech kherlušch klinečji radoſćiw,
Njech kražnosć khwali luboscze!
Joh, Wóczez kwesta milosćiw,
Na semju njebjio pōžlaš je;
Ssyn pschischtol luboscze je jeho
A nam s njebjia, — sboža žorlo wscheho!

Na klonzu róža kražna kczéje
A napohlad ma lubosny;
Na klonzu luboscze so hréje
Kaž czerw tak seraf sbožowny;
Hlej, luboscž, pruha s Boha mila,
Te studžen sboža, — węcźnje žiwa!

Ssam jashk najwyschchi je němy
Bjes luboscze — swóncz mōžasny;
Ach, se šhonjenja mudri wěmy,
So bjes luboscze kivot je sly;
Wsché dary, kaž wsché kubla jeho
Bjes luboscze su körjen sleho.

Njech najwjetše je horjo czažne,
Wschó luboscž s Boha psche czeřpi;
Kaž wopokašma dawa kražne,
So na nihdy so njejhobi;
Te szczepna, dobrocživa, sprawnia,
A khwalba jejna wschudžom sjanwa!

Njech najrjeñsha je kražnosć kwesta,
Wschu luboscž s Boha pschëtraje;
Hdyž poshubja so czaž a lěta,
Wschia mudroſć czlowiska sahinje,
— Džé luboscž nihdy njewupanje,
Na njej ma węcźnosć spodobanje!

Wschó tudy je bjes dokonjenja
A sawostanje njezyle,
Wschó požada ſej wumioženja,
Pschińcz k dopósnaczu czlowiek chze. —
Ach, k węcźnosći so pošbehujm
A lubosczi so požwjeczujm!

Do widženja ras ſwéra wuńdze
A nadžija s njej pshestanje;
Do kražnosće pak luboscž pōńdze
A njebjia klonzo wostanje! —
Duž w lubosczi hicz k njebju chzemj,
So kražnosć węcźnu herbujemy!

U.

Ssyn wopilza.

Powjedańčko je žiwjenja. Po delnjoherbskim Rachlowz.

(Skónjenje.)

A jažo so minchú lěta. We jstwicžy, kotaž bě ras lepskich
czažow wohladala, kędżesche Poldrakez Surij, mucžny, połkmurjeny
a na semju hladajo. Na jeho naduthm woblicžu, na jeho džiwny-
maj wóczkomaj bě wjèle frudobý spósnacž. Teho žona, jemu „ſlota
Hanka“, stejesche pschi nim, bě ruku na jeho ramjo połozila a
bojaſnje na njeho kladuijzy rjekny: „Surjo, praj wschaſ, schto je
so stało?“ Wona proschesche, njedosta pak wotmolwy. W róžku
stejachu tsi džecžatka, cziſte a rjane, kotrež bojaſnje na starscheju
kladuiwachu. A skónjenje praji nan njestroschtne: „Ach, wschitko
je kónzej — kym se klužby puschičenj!“

Wboha žónska ſakſchikny. Nětk bě so tola stało, czehož bě
so dawno bojała. Shubili běchu khléb a ſakſkužbu, móžeschtaſ
nětk džecži wjescz ſa ruku a hicz po proſchenju — wopilz a jeho
njesbožowna žona. — „Surjo! ſ lubosnymi ſłowami ſy mje proſyl,
so bych twoja žona byla. Nihdy njebych ſebi myſliła, ſo naž do
tajkeho hubjenſtwa pſchinjeſech! To mje do rowa ſtorča.“

A džiwje pohlada Surij na nju, ſo wona na boſ ſtupi a
džecžatka ſaplataſchu. —

„To mje do rowa ſtorča, praiſch; haj, haj, macz je tež do
rowa ſtorčilo, a ja — czeho dla dyrbjal hiſče ſi ſi? Ach, do
wody ſe mnju, to budže ſa mnje najmudriſche!“ A kaž wuhnath
khwataſche Surij won na haſtu.

Nadobo ſakſyſcha ſady so hlób: „Saſtań, bratſie, hdje chzesch
tak ſpěchne?“ — Tón hlób ſnajesche Surij jara derje. O ſo jón
njeby nihdy kluſchal! — a nětk kluſchesche jón kóždý džen lěta
dołho. „Wobaj ſmój w jenej luži“, rjekny czerwjeny kollega.
„Mje ſu dženža tež ſe klužby puschičili. Nicžo mi njeje ſawoſtało.
Wój, dželmoj ſo do teho, schtož mamoj!“

S kapžy wuežahny wulku bleſchku a poſaſa ju Surjej. Kaž
wrótny hrabny tutón ſa njej. „Saſlaty ſawjedniko, ty ſy moje
žiwjenje ſlavyl“, ſareji Surij a cziſny bleſchku czerwjenemu do
hlowy, ſo czerjopy tak lětaſchu. Na měſtnje ſeňde ſo wjèle ludu.
Czerwjeneho wotnjeſechu ſ kriwawej hlowu, Surja pak wuwjasachu
a wotwiedžechu do džery. Tam kędżesche ſamlutki, ſam ſe ſwojej
bědu, ſe ſwojej zaſoſcu. Ach, ta ſaklata czećwjenia hlowa! Tón
ſaklath palenž, czerwjenka woda! „Wožiwja ſtarý“, rčeſeſche tehdý
pjefar. A nětko? — o ſo by moħl wschitko ſabhež, ſo by ſo
moħl napicž. Czujesche ſwoju ſchiju ſuchu. Pschi durjach ſtejſeſche
karan ſ wodu — Surij ſo napi; to pak njeſlodžesche. Karan
dyri ſe wschej mozu wo ſchpundowanje — potom ſhili ſo ſhlowu
k muri a plakasche hórk.

„Khostanz w czižle 37 je ſchorjel!“ tak wosjewjesche ras klu-
žobník, a Surij bu do jstwych ſa ſchorých donjeſenj. Teho wboha
žona wophta jeho dwójzy ſa thdžen na pol hodžiny. Dołho ſe
hóbu njepowjedaſtaj, wona jenož plakasche a tlocžesche jemu ruku.
Wěſe dha ta bléda žónska ſawěrnje wona ſlota Hanka ſ kražnýmaj
wóczkomaj, ſ jažnym woblicžom? — Wo ſyje běſeſche Poldrakez
Surij husto w starých czažach, w tamnych ſbožownych. Kaž ſo
jemu džiſeſche: ſlota Hanka ſo tak lubosnje na njeho ſměwach. —
Starý pscheczel Pawoł ſo ſ nimaj pscheczelne roſrěčowach. —
Wotucžiwschi mějeſche kaſanje w boſu. A nimo běchu ſažo won
čažy! Jenož ta czerwjenka woda ſerjeſche a ſerjeſche dale
w czerjewach. O ſo by tola ſkónjenje kónz ſe mnju był!“

Wěſte dny ſmědžachu ſo khorí wophtowacž. Dženža bě ſažo
tajki džen. Surij njemějeſche ſa nikim požadanie; bojaſnje hladasche
k durjam. Wonka pschihadžachu a wotihadžachu ludžo. A durje
ſo wotewrichu a do jstwych ſaſtupi wulki wožebny czlowiek. A
pytaſche a poſaſa pschi Poldrakez Surju. „To tola na nihdy
Surij njeje“, rjekny k ſastojnikoj. Swuk tuteho hlóſa hrabny Surja

— bě jemu snath hlož. Wo žnje jón hischeze husto žlyščesche a ſebi potom myſlesche, ſo je hischeze wjehely, njewinowath hóležez kaž tehdý, hdyž ſ Pawołom pola miſchtra blidarja dželaſche. A nětko tónzamh Pawoł pſched nim ſteji a jeho pyta, teho njesbožom- neho wopilza. Schto jenož wot njeho chze? Bojaſny ſo ſurij ſcženje wobrocži. A nětko jemu ſlowo do myſlow pſchiindže, kotrež bě Pawoł tak husto trjebal: „Hrěch ludži kaſh.“ Njechaſche ſ nim powjedacž, njechaſche wot njeho ſpósnath byč. W tym pak čujeſche hložnu ruku na ſwojim čole, dyrbjeſche ſo wobrocžicž a widžeſche Pawoła ſe žlyſojthmaj wocžomaj.

Pawoł pſchimy jeho ſa ruku. „Lubh ſurjo“, rjekný ſ troſchtym hložom. „Khwal Boha, ſo ſhm cze namaka! Kaf jenož ſy tak hluhko padnýl, mój wbohi, wbohi pſchecželo!“

A wbohi taſle rěčeſche: „D do ſatamanſtwa ſym padnýl. Hrěch ludži kaſh! Pawole, ty ſy mi husto doſč rěčaſ. Ta čer- towſka woda je mje ſtaſyla. Woteńdž, Pawole! ſa ſa tebie ani towarſch njejſym. Se mnú budže ſkoro kónz; ſa mnje njeje wjazh pomožy; we mni je wſchitko ſpalene — žaných mozow we mni nječeju. Nicžo mi njeje wostało dyžli žalostne palenje, helske palenje w ſchiji. Ach, njehladaj tak na mnje; wěm, na čo ſebi myſliſh: na woheň, kotrež nihdý njehaſnje. Pawole, ty njewěſh, kaf žalostny je tón nutſkowny woheň, hdyž člowjek pſchego jenož požada ſa krepku — palenža.“

„Wostaſ to, ſurjo“ — wotmolwi Pawoł. „Powjedajmoj radſcho wo druhim. Spominach hischeze, kaf rjenje ſmój ſwoje njeđele ſhwjecžilo? Spominach hischeze na naju ſchecžijanske towarſtvo? Kaf pěkný mlodženž tehdý bě, lubh ſurjo! Dženža hischeze widžu twoje jažne woblicžo! — Snajesch hischeze tón abo tamny kherluſh, kotrež ſmój ſpěvalo? Snaď tón wo jehnječu, kotrež je ſwoju krew ſa naž hudyh hrěſchnikow pſchelalo? Prawje wſchak maſh, ſurjo, ſo ſa twoje čelo njeje wjazh pomožy, ale ſa twoju dufchu hischeze je. Móžesch ſo hischeze modlicž?“

Čaž běſche nimo; Pawoł dyrbjeſche woteńč. Khwilku poſdžiſcho džesche ſaſtojnif nimo ſurja, a tón plakasche horze žlyſh.

„Schto czi je?“ prasheſche ſo ſaſtojnif. „Maſh ſaſho tajke žalostne palenje? a pſchi tym wucžeze bleſhku ſ kapsh a poda ju horemu prajzhy: „Runjež nježměm, chzu czi tu luboſč wopokaſacž. Tu maſh a pij!“ — ſurij ſablédny a tſhepotasche na zylým čele, na poſledku bu pak měniſchi a wopokaſa bleſhku ſe ſlowami: „Čertowſka to woda, preč ſi njej!“

Saſtojnif wjiesche ſ hlowu: „Tón je roſom ſhubil. Wodnjo a w nožy žebri ſa palenzom, a nětk, hdyž jón ma, pak nochze. Ně, mojedla“. ſurij ležeſche ſaſho směrom, ſtykný ruzh a modlesche ſo. — Schto ſo w jeho wutrobiſ ſta, ſchto móže to wopibač! — —

S wrotow jaſtwa nježechu čornyh kaſhež, ſa nim kročeſchtaj jenož dwaj pſchewodžerzej: knjes pjeſkarſi miſchtr, pſchichodny nan njeboheho, a Pawoł, jeho ſwérny towarſch.

Pjeſkarzej wſchak ſo tajka droha njeſpodobaſche, hdyž jeho čeſež pſchi tym ſchłodowasche. Schto pak pomhaſche, ſwojeje džowki dla dyrbjeſche ſobu hicž. Dolho džeschtaj wobaj mjelečzo porno ſebi. Pjeſkar přeni ſapocža: „Schto bě ſebi to myſli!“ Pawoł mjelečesche. Pjeſkar mudrowasche dale: „Ta wſchak jemu ſwoju džowku njebečh dał, ale bě dže pſchego najlepſchi člowjek na ſwécze. Bě hjo podwyschf a ſo palenža hischeze dótkaſl njebe.“

„Wěm to“, wotmolwi Pawoł, „a wón njebe tež dale ani krepki palenža woptaſ, njebe-ſi čert telko wjele pomožnikow měl.“ Pjeſkar hlaſasche do boſa. Pawoł pak rěčeſche dale: „Dženža mi knjeſewe ſlowo do myſlow pſchiindže (Mat. 18, 6). Schtož jene ſ tych malých, do mnje wěrjazých, pohórſchuje, temu by ſlepje bylo, ſo by mlynski ſamjeň ſa jeho ſchiju byl powižnjeny a wón po- nörjeny w žolmach morja. Běda ſwetej pohorskow dla!“

„Temu njerofymju!“ wotmolwi pjeſkar ſ njejažnym hložom. „Njebeſche dha to tehdý wjecžor w „Lipach“, hdyž piſachu na čeſež a ſtrowoſež mlodeho podwyschka? To běchu czi čertowi pomožnizh!“ Ménjeſche Pawoł.

Na kerchowje ſtejeſche Pawoł hischeze dolho pſchi rowje pſchecžela, Poldraſez ſurja, plakasche a modlesche ſo. — „Dedyň ſ wjele druhich“, ſchepthy napoſledku, „ſawjedžený wot „dobrych“ pſchecželov je tu ſwoje žiwenje ſkónečil w paſenzu w tamnej helskej wodže.“ — —

Haj, ſrudniſchke to powjedańčko, ſubi čitarjo, njewěrno? A tola nimo měry powučaze. Widžicž, kaf daloko to wjedže, hdyž je ſo člowjek do piča podaſ — kónz je pſchego ſrudniſchki. Schtož chze ſwoje a ſwojich lubyh ſbože, tón ma ſwiatu pſchi- ſkluſhnoſež, helskeho paſenzu ſo wostajiež, pſched nim čekacž kaž pſched djabolom ſamym. — Ach, kaf mje to boli, hdyž nimo deſtilaſiſe du a tam žlyſchu tež ſerbſke ſynki. Wobžaruju kóždy ras wbohe ſerbſke maczerje a džecžatka, kotrež ſtaricželojo tu ſwoje pjenježki roſbroja a doma potom nusa a khudoba knježi. — Haj, paſenž je hjo wjele njeboža do ſwěta pſchinjeſl a hischeze budže; ſchtož pak chze ſo njeboža, čažneho a wěcneho, ſminyež, njech ſo paſenž ſdaluje.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Pſchiindže ſaſo, wj ežlowſke džecži! 30. wulſeho róžka je danski kral Khryſtian IX. wumrjeſ. Bě ſkoro 88 lět starý a najstarſhi mjes wſchitkimi tymi, kotsiž w naſchim čaſzu na ſwět- nych trónach knježa. Wot naroda bě ſy němſkeho luda. Po ſmjerzi ſwojeho nana, wójwodh w Schleswig-Holſteinskej, bu w Danskej wocžehnjeny a w přenjſeſe danskej wojniſe 1848—50 ſtejeſche a wojowasche na danskim boſu. Džakowni dansky wob- ſamknyhku, ſo dyrbi wbn po ſmjerzi ſtareho krala nad nimi ſ kralom byč. To tež ſo ſta 15. novembra 1863. Mějachu pak tež wſchelazy njeſchecželjo naſcheho kraja pſchi tym wotpohlaſanje, ſo na tajke waſchnje Schleswig-Holſteinska ſo twjerdže a na pſchego ſ Danskej ſwajaſa. Ale ta nadžija njeđyrbjeſche ſo dopjelnicž. Prusky a Awſtrijký wojazh 1864 powučiſku danských, ſo dyrbja ruzh wot němſkeho kraja wróčo džeržecž a ſo Němzy Němzy wo- ſtanu. Mjeno Düppel a Alſen a móžno tež tón a tamny starý čitar tuteho ſopjeňka móže wo tym powjedacž, kaf je ſo to tehdý ſtaло a mělo. Njeje džiw, ſo bě ſo wot teho čaža pſches dolhe, dolhe lěta na danskim kralowskim hrodze pſchego ſ nowa wſchelako měſchało a warilo, ſchtož nam ſ wužitku pſchińč njeđyrbjeſche. Skladnoſež ſ temu ſo tam wjele namaka pſches thch, kotsiž pſches ſentwu ſwóbjje danského kralowskeho doma pſchiſluſhachu. Krala ſy, nětcžiſhi kral Vjedrich VIII., je ženjeny ſe schwedskej prynzeſſu; jeho džowka Alexandra je žona jendželskeho krala; jeho najstarſhi ſy je kral Grichiffeje; jeho džowka Dagmar bu žona ruskeho khězora Alexandra III. a t. d. a w ſańdženej naſhymje mějeſche kral na poſledni wjecžor žiwenja hischeze to wjehele, ſo Norwegſki lud, kiz bě ſo wot Schwedskeje dželil, jeho wnuka Khorlu ſa ſwojeho krala wuſwoli. — Taſ bu na ſwojich džecžoch žohnowaný a wobſbožený tón kral, kiz jako najpreñiſhi ſlužobník ſwojeho luda ſwěru nad ſwojim krajom knježesche a w domjazym žiwenju, kaž ſwojemu ludu, taſ tež ſwojim džecžom dobre čeſkne ſnamjo da a ſawostaji. — Rany, kotrež dolho wobarachu dowěrje a pſchecželſtu mjes naſchim a ſužodnym danskim ludom, ſu ſahojene. Čaž je tež tu to ſwoje činiſ. Ale woſebje je to ſkutk naſcheho lubeho khězora, kiz bjes pſchecžacž ſa měrom w kraju a pſchecžiwo ſkždemu honi. Po tym ſo bě danski kralprynz jeho hóſež w Barlinje pobyl, je khězor krala k jeho 85 lětnemu narodnemu dnjej jeho w hlownym měſce Kopenhaſenje wopýtaſ a bórſh po tym pſchecželny wopýt

krala w Barlinje dostal. — Tak běsche něk mjes wschěmi tými, kij njebočicžkemu krále požlednu čeſcž w pschecželstwie wopokaſachu, tež naſch khězor. Wěnž, kótryž wón sa ſwój dom a kraj na kaſtež morweho połoži, je teho ſwědč, ſo ſo mjeno stareho krála pola nař w čeſcži džerži a ſo chzemj ſ nowym králem a jeho ūdom jako dobrí ſuſodžo w pschecželstwie wostacž.

— r.

„Proſetojo a wucžerjo paſt běchu w tej gmejnje.“ (Cap. ſutki 13, 1.) Cíjšamžni njebmědža pobrachowacž, jeli ſo gmejna kaž tamna w Antiochii dyrbi žohnowana a druhim k žohnowanju býč. Kaf dha móže ſchtó bjes pŕedowanja a wucžby do Žeſom Chrysta wěriez a k njemu pſchiúčz abo druhoho k njemu pſchiwjeſcz? Tak dołho paſt, jako to chzemj a ſa dobre a nusne džeržimy, manu na to myſlicž, ſo býchmy duchownych a wucžerjow měli. Licžba tých, kij na duchownſtvo ſtuduju, je w požlednich lětach straschnje wotberala a ſchtó wě, kaf dołho móže tracž, hacž ſažo kaž pſched 20 lětami mnoha wožada po duchowpaſthryjom woła a žane wotmowljenje njedostanje. A kaf wulka je dženža a hiſcheze ſa dlejschi čaž nuſa na wucžerjach, to je ſnata wěz. — Ale ſchtó teho dla ſebi staroſez čini? Sdychowacž abo ſwaricž, hdyž to a tamne tak njeje, kaž býč dyrbjało, haj to wſchaf někotryžkuſiž derje dokonja. Ale ſ zpila, kaž male džecži nanej, tak wýſchnoſeži wſchu staroſez wo naſche najwýſchſe naležnoſež a potrjeboſež porucžamy. Tak njeje prawje. Pomhaj ſebi ſam, dha cži Bóh pomha! Ale Bóhu džak, ſo manu wýſchnoſež, kotrež wſchu jene njeje, kaf ma ſo w tuthym naſtupanju w naſchich wožadach a wžach. Seminary ſu ſo powjetſchile a tu a tam ſu ſo pſchihotowařne ſa taſkých hólzow, kij chzedža na wucžerja wulnycž, ſaložile. Tak tež we Wojerezach pſches žadanje a prázowanje knjese Superintendenta Kuringa. Tam ſu hiſcheze měſina k pſchichodnym jutram ſwobodne. Duž, starschi, kótryž je Bóh luby knjese ſyna ſ dobrohmi darami, ſ dobrej, pěkné wutrobu a ſ pſchihilnoſežu, junu paſthy mólicžtich býč, dał, džicže k tamnemu knjesej a wopraſhejcze ſo, kaf ſ tej wězu ſteji. Njebojče ſo wulſich pjenes, kotrež, kaž budže wam mnohi k wuſtrženju praſicž, ſo k temu trjebaja. Džicže jenož ſo tam na prawym měſežie wopraſhecz, potom ſhonicze, kaf daloko a bohacže wýſchnoſež pomha a kaf dženžniſchi džení porno druhim čažam a měſtam malo k temu ſluſha, ſo tak mnoha dobra hlowa mjes waſchimi džecžimi móže w druhim powołanju ſwonkownje lóžo pſches ſwét pſchiúčz, jako wy w tym waſchim burſkim ſtawje, hdyž w pocze ſwojeho woſlicža na ſwojeho roli ſwój khlěb pytačze a tón ſamý husto w staroſeži a ſ woſojenjom jěſeže.

— r.

„Khwal teho knjesa, moja dusch!“ K 27. tuteho měſoza ſo naſch lud a kraj na wažny džení hotuje. Khězor budže ſe ſwojeho ſubowanej mandželskej džení khlěborneho kwaſa ſwjecžicž. A dokelž je khězora ſbože tež naſchego luda ſbože, ſwjecžimy w luboſeži a radoſeži wſchitzu tutón džení ſobu, kótryž je nam tón knjese ſežinil. Hdyž potajkim w Barlinje w hrodže budža ſo 6 ſynow, 1 džowka a dwě pſchichodnej džowz̄y woſolo ſubowaneju starscheju ſ druhimi wýſokimi ſwójbnymi a pſchecželemi ſhromadžicž, džemj my tež w duchu tam ſe ſwojim najwutrobnischem ſbožo-pſchecžom. Ale najprjedy chzemj tam a k temu hicž, ſ woſkal wſchitkón dobyr dar a wſchu ſbože wulhadža. S džakom pſchiúčzem pſched Bože woſlicžo. Wjèle pſched druhimi ludami je nam w naſchim khězorskim domje date. Žunu jako bě 1888 ſwojeho ſubowaneho džeda a tež lubeho nana we wulſej ſrudobje pſches ſmjerč ſhubil, je naſch khězor ſ taſkimi ſlowami ſwoje knježerſtvo naſtupil: „Na trón mojich mózow powołany, ſym ja w horje-pohladnjenju k temu krále wſchitkých králov knježerſtvo na ſo woſal a Bóhu ſhubil, ſo chzu prawy a miły ſerſhta býč, nabožnoſež a bohabojoſež hladacž, mér ſafitacž, ſbože kraja pytačz, ſpróznym

a wobčeženym pomhacž, nad prawdu ſtražowacž — jako ſwěrny ſerſhta ſwěrneho ſuda.“ A ſo je hacž do dženžniſcheho dnja Bohu a ſwojemu ludu tuto ſlubjenje ſaplacžil, je ſtuk a dar Božeje hnady. Ponižnym dawa Bóh hnady. Bojoſcz teho knjesa je ſapocžatk mudroſeže khězora a žvrla jeho mož. Naſch kraj wě ſe jeho erta, ſo žadny wjecžor a žane ranje njeſchiúčze, ſhiba ſo by ſa ſwój lud ſo modſil. Taſkemu knjesej, kij ſwojich poddaných na modleſſkej wutrobu noſh, w luboſeži pſchiwkoſowacž, njeſože czežlo býč. — Snate je tež jeho ſwědcženje, tón čaž we Wittenbergu wotpołożene: „My džeržimy twjerdze na tym poſnacžu evangeliona hacž do ſmiercze. To je moje doverjenje, moja modlitwa a moja nadžija.“ To dyrbjało kóždu lénju, ſlabu a mōru wutrobu wubudžicž a poſylnicž, hdyž wiđimy, kaf khězor jako najprjenshi ſo njehaňuje evangeliona wo Žeſuſu Chrystuſu, a kaf tam w Jeruſalemje na ſwiatym měſeži ſ nowa ſlubi: „Sa a mój dom chzemj temu knjesej ſlužicž,“ a kaf bě dale praſil: „Sa waž wſchitkých napominam k temu ſamemu ſlubjenju. Kóždy njech we ſwojim ſtawje a powołanju ſo ſtara, ſo wſchitzu, kij po mjenje kſchijowanego knjesa kſchecžijenjo rěkaju, w ſnamjenju tuteho wýſokocžecženeho mjenia ſwoje žiwenje wjedli a dobyli na wſchech čežmnych možach hrécha a ſebičznoſež.“ Džak Tebi, khězoro, ſa tajke ſlowo! Kij Ty Bóhu dawasch, ſchtóz Bože je — Bóh daj, ſo naſch lud Tebi, ſchtóz Twoje je, winoſtih njewoſtanje! — Šſlonežko a mrózele, ſrudobu a wježele, róže a čeřnje ſtaj wýſokaj mandželskaj pſches 25 lět hromadže nadeschloj, ſwěru njeſloj a wježele wuživaloj. So paſt khězor wſchě wulſe a czežke pſchihluſhnoſež ſ wježeloſežu dopjelnicž móže, to — tak je we ſwojim čažu ſjawnje poſnal — ma ſo džakowacž ſwojej ſubowanej mandželskej, ſwojej najkraſniſchej parli, kotrež jako žona a macž we wſchitkím jemu ſwěru po boku ſteji, jeho ſbože pyta a woſaruje a jeho dom pſchi a woſboža. So paſt je taſama tež ſwěrna, ſuboſežepoſlna macž zpyleho luda, kaf w cíchoſeži wſchudžom pomha Bože kraleftwo na ſemi we wutrobnnej bohabojoſeži twaricž, kaf wjèle ſutkow kſchecžijanskej ſmilnoſeži pſches nju ſu ſaložene a ſdžeržane, kaf wjèle ranow ſu woſalene a kaf wjèle ſyloſow ſetřených pſches ſubowanu khězorku, jako najprjenshi ſotru ſmilnoſeži w kraju, to wě Bóh luby knjese najlepje. To ſu ſutki, w Bóh cžinjene, kotrež woſtanu a placža hacž do wěžnoſeži. — A někto hiſcheze jene ſlowo, kotrež je khězor pſchi horjebranju dweju ſwojemu ſynow ſwojim džecžom na wutrobu połožil: „Hdyž naſhonjenja ſwojeho žiwenja woſomnjam, dha chzu wam woſhwědcžicž, ſo je najwožebniſche, wot cžehož wſchitko woſiſuje, to, kaf cžlowiek k ſwojemu knjesej a ſbóžnikoj ſteji. Nimo njeho nictó njeſože. Dha we wſchitkím, ſchtóz myſlicže a cžinicže, ſtupečze pſched woſlicžo naſchego ſbóžnika a prafcejce ſo, hacž ſo jemu ſpodoba. Wſchitko druhe je ſnadna a njeſknicžomna wěz. Ženiežki pomožnik je a woſtanje naſch ſbóžnik.“ — Na to chzemj ſpominacž, hdyž 27. małeho róžka pſchiúčze. Chzemj tón džení ſwjecžicž, ale niz jenož po wſchelakim ſwětnym, ſachodnym a tak husto njeſknicžomnym waſchnju, ale ſ wutrobnym džakowanjom a ſ horzej proſtrwu horje k njebeſham a pſches to, ſo ſym w luboſeži a ſwěrnoſeži po ſnamjenju khězora a jeho domu žiwi, Bóhu k čeſcži a w bratrowskej ſlužbje a pſches to, ſo njevuſtawam wě ſwěrnoſeži ſo modlicž a proſyč: Božo, pſchewodž hnadije dale, woſarnuj a žohnuj khězora a jeho dom!

— r.

Sdželenje a proſtwa

wo woſomnjenſkim liſtne ſa pacžerſke džecži k woſnowjenju kſchecžijanské ſluba ſo 6. cžižla (njež. Septuageſ.) njech ſ tu tým ſo tudy hiſcheze junfróz woſpjetuje.